

Vývoj osobních nákladů vybraných kategorií učitelů ve vysokém a regionálním školství v ČR v období 2017 – 2022

Souhrn:

- 1) V celkových měsíčních příjmech jsou mzdy vysokoškolských odborných asistentů a vědeckých pracovníků o 16 – 17 % nižší, než činí medián ČR mzdové sféry s vysokoškolským vzděláním. Měsíční mzdy těchto dvou kategorií VŠ profesí jsou dokonce o 7 – 8 % nižší než jsou mediány měsíčních platů učitelů na středních školách a na 2. stupni základních škol. Tento stav trvá již od r. 2020 a je z hlediska zajištění konkurence schopnosti na trhu práce v ČR především pro mladé akademiky (do 30 roků věku) zcela kritický a neudržitelný (viz statistika pro 1. kvartil).
- 2) V tarifních, tedy stabilizačních, mzdových složkách je situace ještě kritičtější než v případě celkové měsíční mzdy (včetně pohyblivých odměnových) složek. V případě vysokoškolských odborných asistentů a vědeckých pracovníků jsou tarify dokonce o 16 – 22 % nižší, než činí medián tarifních složek ČR mzdové sféry s vysokoškolským vzděláním. Dokonce i kategorie VŠ docentů se pohybuje pod tímto národním srovnáním. Opět i v tomto porovnání jsou učitelé v regionálním školství na tom výrazně lépe než jejich kolegové na vysokých školách, výše tarifů u kategorií odborný asistent a vědecký pracovník je o 9 – 16 % nižší než v případě učitele na SŠ či ZŠ. Tato situace trvá již od r. 2017 a dříve se jí dařilo eliminovat vyššími odměnami, ale to již zhruba 2 roky není dostačující.
- 3) Tuto skutečně vážnou situaci by řešilo, jako minimální opatření, zvýšení průměrné měsíční hrubé mzdy o 5 %. Toto navýšení odpovídá plošnému navýšení tarifních složek mzdy zaměstnanců na VŠ o 10 %. Tabulka rekapituluje současný stav počtu zaměstnanců (r. 2022) financovaných z veřejných výdajů kap. MŠMT 333 a úroveň jejich tarifů v mzdových nákladech a odpovídajících odvodů na zdravotní a sociální pojištění (SZP) (data MŠMT tab. B1.6.2a):

	FTE	Prům. tarif (mil. Kč)	ZSP (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)	Navýšení +10 %	
Zaměstnanci VŠ celkem	30 400	10 680	3 640	14 320	1 430	
Akademičtí pracovníci	14 800	5 900	2 010	7 910	790	
v tom	profesoři	1 700	1 030	350	1 380	140
	docenti	3 300	1 570	530	2 100	210
	odborní asistenti	7 800	2 720	930	3 650	360
	asistenti + lektoři	2 000	580	200	780	80
Vědečtí pracovníci	2 000	880	300	1 180	120	
Ostatní zaměstnanci	13 600	3 900	1 330	5 230	520	

Kvalifikovaný výpočet na základě aktuálních dat ukazuje, že pro navýšení průměrných tarifů o 10 %, včetně sociálního a zdravotního pojištění, oproti r. 2022 by bylo potřeba zhruba **1 400 mil. Kč**.

- 4) Toto bazální navýšení mzdových tarifů o 10 % jsou schopny vysoké školy pokrýt pouze z rozpočtovaných institucionálních prostředků za předpokladu, že budou mít jistotu minimálně ve střednědobém výhledu, že tyto prostředky budou v kap. 333 k dispozici. Bez této pojistky nelze navyšovat tarify, ale pouze posilovat odměnový fond, což nezajistí potřebnou jistotu a stabilitu akademických pozic na VŠ a nepřesvědčí mladé zaměstnance, aby na vysokých školách dále zůstávali.
- 5) S nastupující demografickou vlnou budou muset VŠ navyšovat rovněž počet akademických pracovníků tak aby nedocházelo k nežádoucímu zvyšování počtu studentů připadajících na 1 pedagoga (jeden z parametrů hodnocení univerzit v mezinárodních žebříčcích). Zvýšení počtu FTE zaměstnanců na vysokých školách v ČR o 1 %, tj. při současném stavu o 300 FTE, si vyžádá roční náklady na pokrytí jejich osobních nákladů (včetně SZP) o zhruba 250 mil. Kč. Tento tlak nastane v horizontu 2 – 3 roků.

a) Hrubá měsíční mzda (VŠ) resp. plat (RgŠ) vybraných kategorií učitelů – 1. kvartil

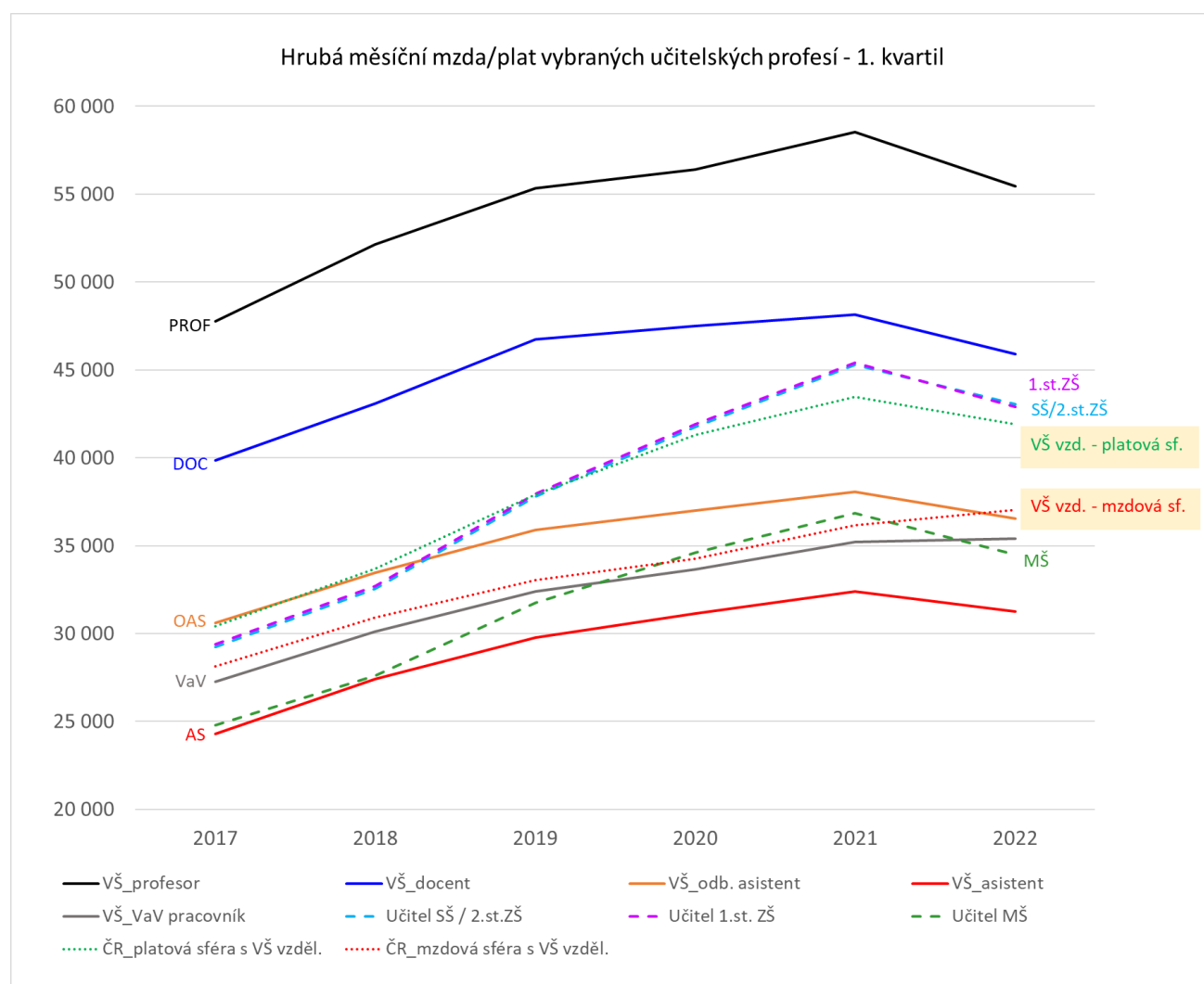
Statistická informace o mzdách/platech především tzv. „juniorních“ začínajících mladých učitelů a VaV pracovníků.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	47 750	52 150	55 350	56 400	58 550	55 460
VŠ_docent	39 850	43 100	46 750	47 500	48 150	45 900
VŠ_odb. asistent	30 600	33 450	35 900	37 000	38 050	36 550
VŠ_asistent	24 300	27 400	29 750	31 150	32 400	31 250
VŠ_VaV pracovník	27 250	30 100	32 400	33 650	35 200	35 400

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	29 250	32 550	37 800	41 750	45 300	43 050
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	29 400	32 700	37 950	41 900	45 400	42 900
RgŠ_učitel MŠ	24 800	27 600	31 750	34 600	36 850	34 500

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	30 400	33 700	37 900	41 300	43 450	41 900
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	28 150	30 900	33 050	34 250	36 150	37 050

pozn.: různě jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně nižší než plat RgŠ učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i nižší než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

b) Hrubá měsíční mzda (VŠ) resp. plat (RgŠ) vybraných kategorií učitelů – medián

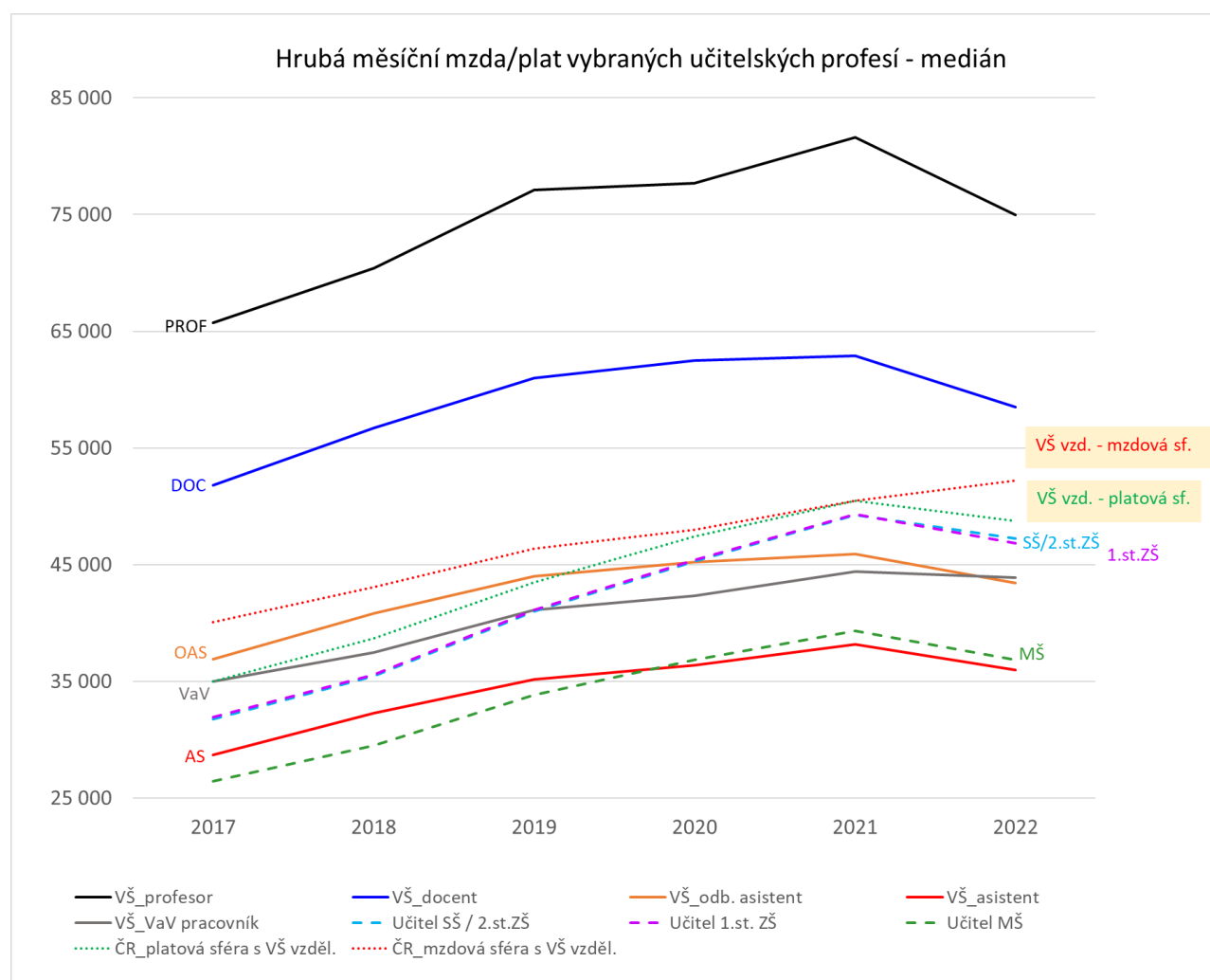
Statisticky nejvíce „spravedlivý“ parametr o měsíčních příjmech učitelů, rovněž se týká z větší části mezd/platů tzv. „juniorních“ začínajících mladých učitelů a VaV pracovníků.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	65 700	70 400	77 100	77 700	81 600	74 950
VŠ_docent	51 800	56 700	61 000	62 500	62 900	58 500
VŠ odb. asistent	36 900	40 800	44 000	45 200	45 900	43 400
VŠ_asistent	28 700	32 250	35 150	36 350	38 150	36 000
VŠ_VaV pracovník	35 000	37 500	41 100	42 300	44 400	43 900

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	31 750	35 450	41 000	45 300	49 250	47 250
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	31 900	35 550	41 100	45 400	49 300	46 850
RgŠ_učitel MŠ	26 450	29 500	33 850	36 850	39 300	36 850

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	35 000	38 700	43 500	47 400	50 500	48 750
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	40 100	43 050	46 350	48 000	50 450	52 200

pozn.: růžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než plat RgŠ_učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním; oranžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

c) Tarifní složky měsíční mzdy (VŠ) resp. platu (RgŠ) vybraných kategorií– medián

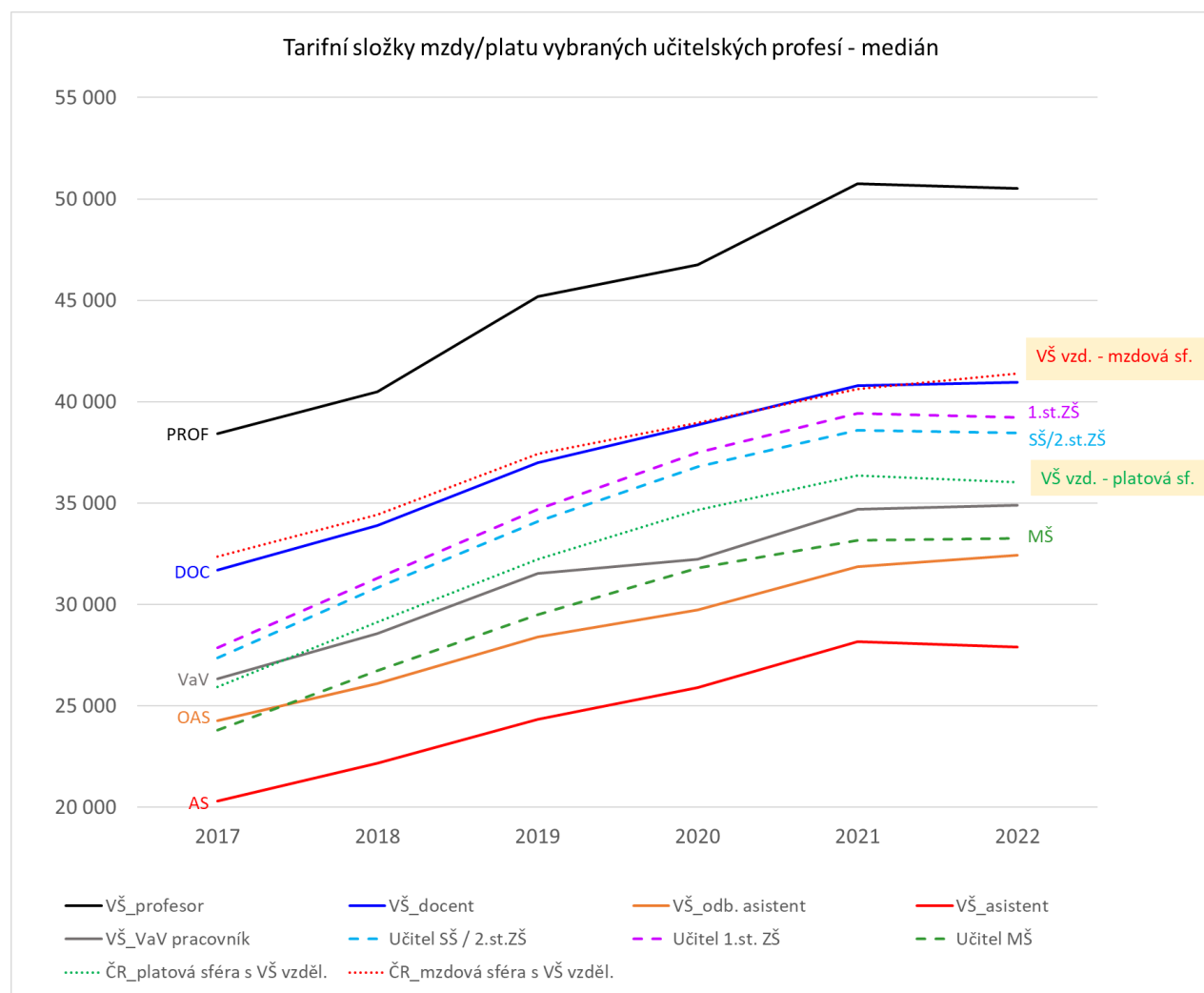
Statistická informace o měsíčních příjmech učitelů, týká se mandatorní stabilizující výše mezd/platů, bez pohyblivých složek. Jedná se o „jistou“ část mzdy/platu, kterou primárně sledují zájemci o zaměstnání ve školství

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	38 430	40 490	45 180	46 760	50 760	50 520
VŠ_docent	31 680	33 900	37 000	38 860	40 780	40 950
VŠ_odb. asistent	24 280	26 100	28 410	29 740	31 850	32 420
VŠ_asistent	20 300	22 170	24 350	25 900	28 180	27 910
VŠ_VaV pracovník	26 320	28 580	31 520	32 230	34 680	34 900

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	27 370	30 820	34 100	36 780	38 590	38 450
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	27 860	31 300	34 700	37 480	39 410	39 213
RgŠ_učitel MŠ	23 800	26 740	29 500	31 800	33 160	33 255

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	25 940	29 130	32 220	34 650	36 360	36 030
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	32 360	34 440	37 410	38 950	40 610	41 390

pozn.: růžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než plat RgŠ_učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním; oranžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

d) Hrubá měsíční mzda (VŠ) resp. plat (RgŠ) vybraných kategorií učitelů – průměr

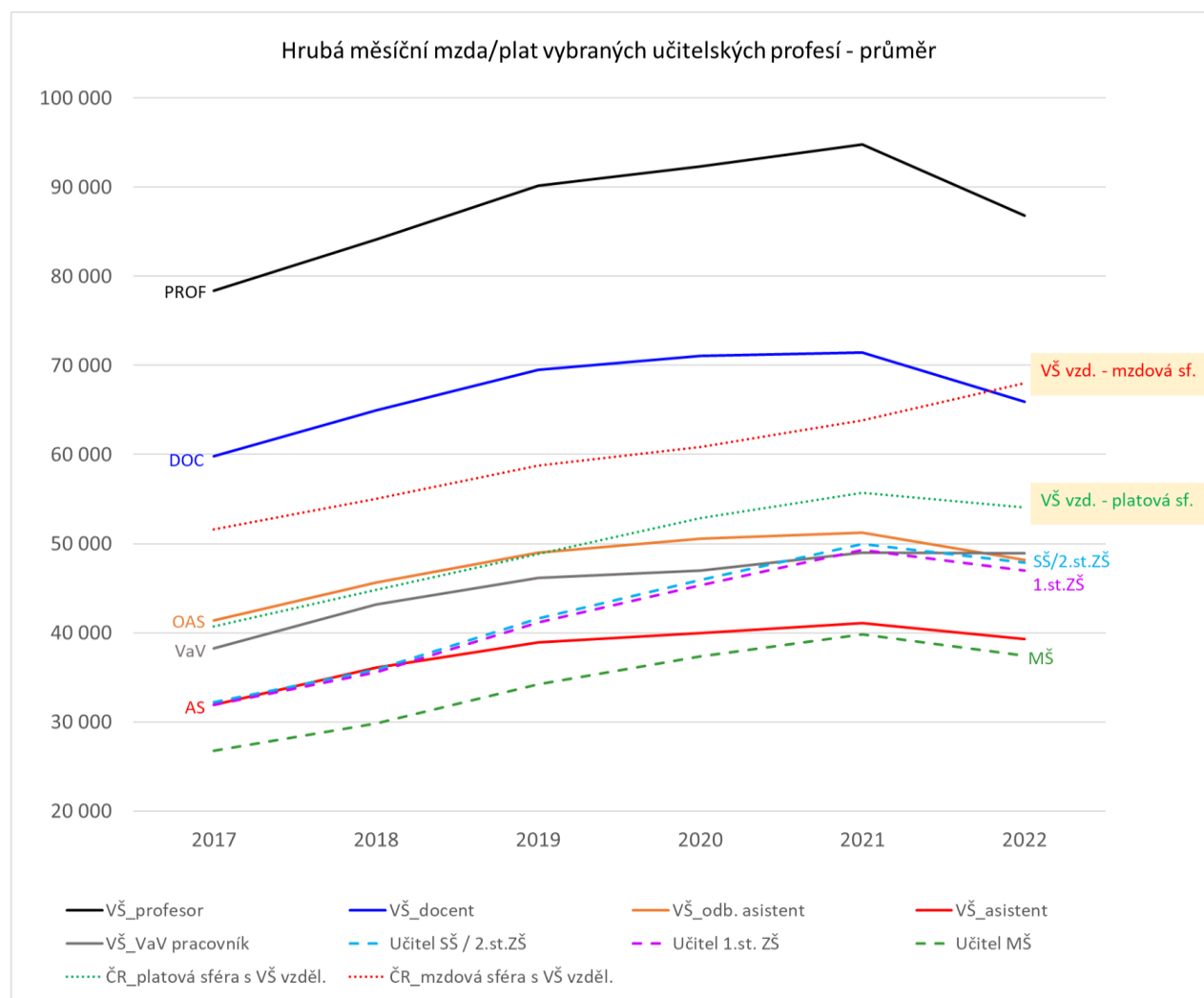
Statisticky nejvíce používaný parametr o měsíčních příjmech učitelů, který však úplně nereflektuje realitu většiny učitelských pozic, protože je ovlivněn (zkreslen) vysokými příjmy menší skupiny učitelů.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	78 350	84 100	90 150	92 350	94 800	86 800
VŠ_docent	59 800	64 950	69 500	71 100	71 450	65 900
VŠ_odb. asistent	41 400	45 650	49 000	50 550	51 200	48 150
VŠ_asistent	31 900	36 100	38 950	39 950	41 100	39 300
VŠ_VaV pracovník	38 250	43 150	46 150	46 950	49 000	48 950

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	32 200	35 900	41 600	45 900	49 950	47 900
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	31 900	35 550	41 200	45 350	49 300	46 950
RgŠ_učitel MŠ	26 800	29 850	34 250	37 350	39 850	37 450

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	40 750	44 800	48 850	52 850	55 700	54 100
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	51 600	55 050	58 750	60 850	63 850	68 000

pozn.: růžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně nižší než plat RgŠ_učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i nižší než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním; oranžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně nižší než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

e) Hrubá měsíční mzda (VŠ) resp. plat (RgŠ) vybraných kategorií učitelů – 3. kvartil

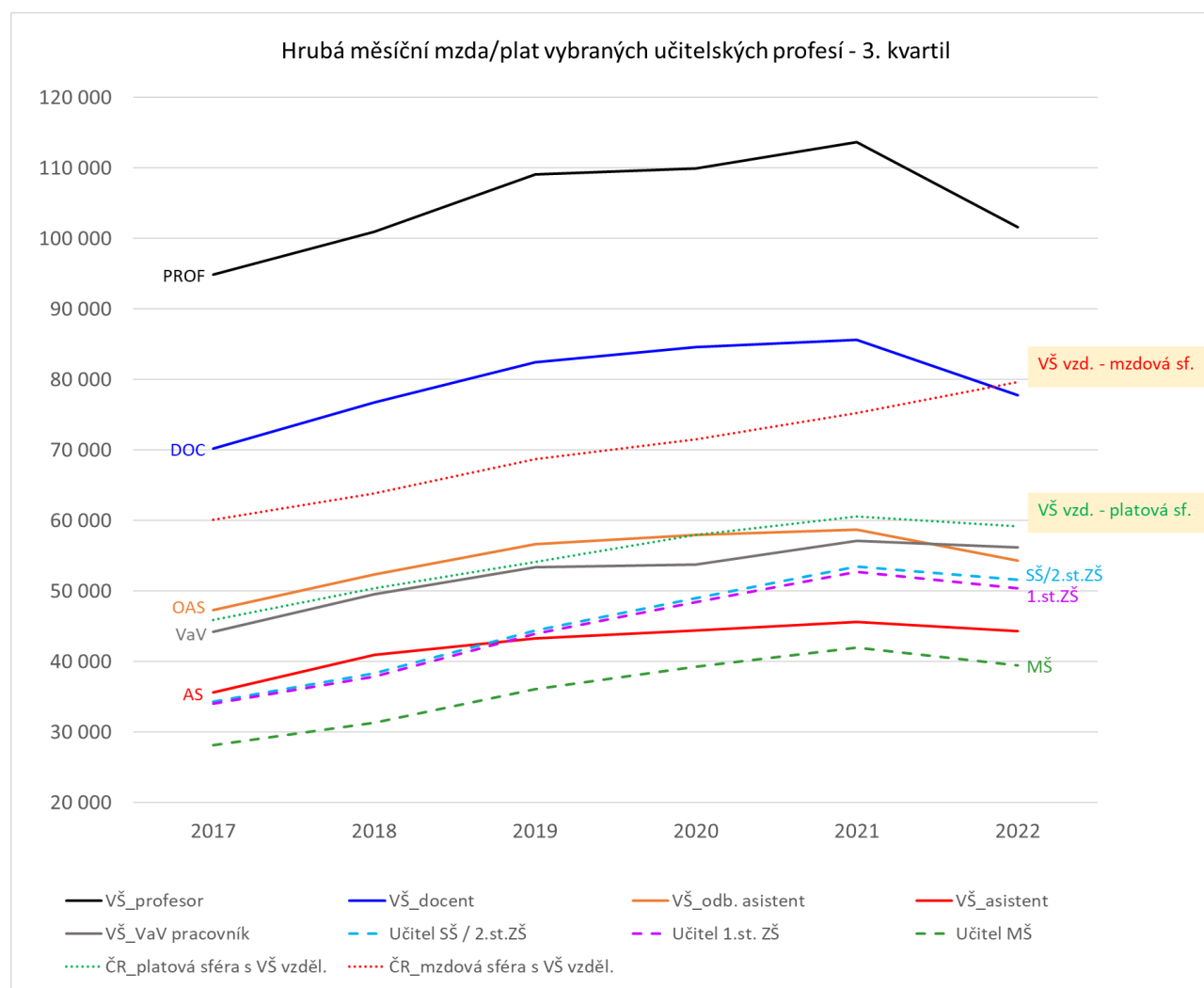
Statistická informace o měsíčních příjmech především „seniorních“ pedagogů a VaV pracovníků.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	94 850	100 950	109 050	109 900	113 700	101 650
VŠ_docent	70 250	76 800	82 500	84 650	85 600	77 750
VŠ_odb. asistent	47 350	52 400	56 650	57 950	58 750	54 300
VŠ_asistent	35 650	40 950	43 300	44 400	45 600	44 350
VŠ_VaV pracovník	44 200	49 600	53 350	53 750	57 150	56 150

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	34 300	38 300	44 400	49 000	53 450	51 600
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	34 050	37 900	43 950	48 450	52 750	50 400
RgŠ_učitel MŠ	28 150	31 350	36 050	39 300	42 000	39 500

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	45 900	50 350	54 150	57 950	60 550	59 150
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	60 100	63 850	68 750	71 500	75 250	79 650

pozn.: růžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než plat RgŠ_učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním; oranžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

f) Hrubá měsíční mzda (VŠ) resp. plat (RgŠ) vybraných kategorií učitelů – 9. decil

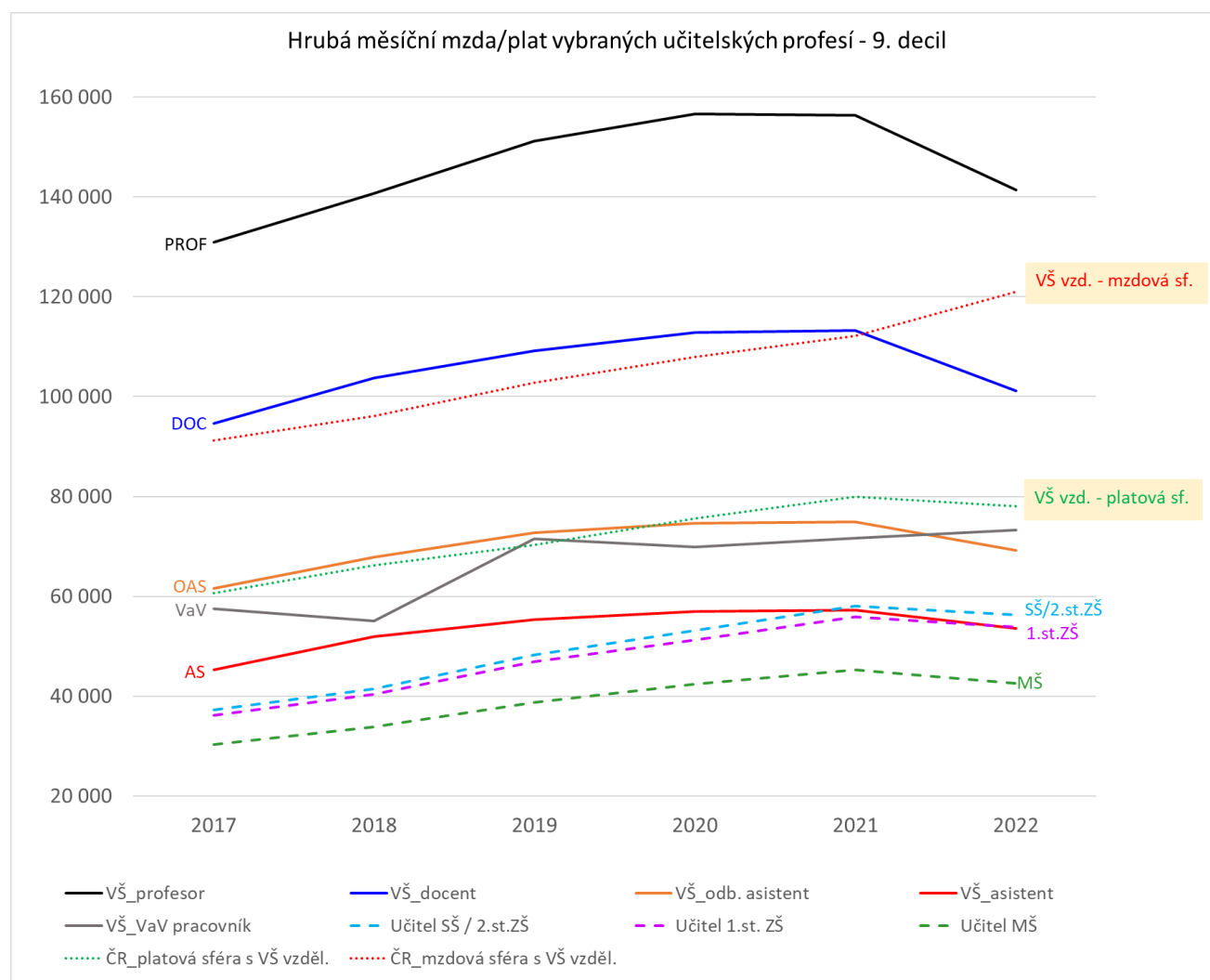
Statistická informace o měsíčních příjmech nejlépe placené skupiny špičkových pedagogů a VaV pracovníků.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VŠ_profesor	130 950	140 700	151 200	156 600	156 300	141 350
VŠ_docent	94 600	103 750	109 200	112 850	113 200	101 200
VŠ_odb. asistent	61 550	67 800	72 700	74 650	74 850	69 250
VŠ_asistent	45 200	51 900	55 350	56 950	57 250	53 500
VŠ_VaV pracovník	57 500	55 000	71 500	69 850	71 600	73 300

RgŠ_učitel SŠ / 2.st.ZŠ	37 250	41 500	48 250	53 150	58 050	56 300
RgŠ_učitel 1.st.ZŠ	36 100	40 350	46 850	51 250	55 900	53 800
RgŠ_učitel MŠ	30 250	33 800	38 750	42 400	45 200	42 600

ČR_platová sféra s VŠ vzděláním	60 650	66 200	70 250	75 650	79 900	78 050
ČR_mzdová sféra s VŠ vzděláním	91 250	96 150	102 750	108 000	112 200	121 050

pozn.: růžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než plat RgŠ_učitel SŠ/2.st.ZŠ a současně i níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním; oranžově jsou zvýrazněny VŠ pozice, které jsou finančně níže než medián ČR mzdové sféry s VŠ vzděláním

Pozn. všechna prezentovaná data pocházejí z oficiálního informačního systému MPSV o průměrném výdělku (ISPV) (www.ispv.cz); rok 2022 představuje uzavřené 1. pololetí kalendářního roku (1-6/2022)